

Evelin Paistu
Viljandi Vallavalitsus
viljandivald@viljandivald.ee

Teie 18.12.2023 nr 7-2/165-5

Meie 09.01.2024 nr 6-5/23/25285-2

Seisukoht Põhjapoolse ja Lõunapoolse katastriüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse kohta

Esitasite Keskkonnaametile lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 33 lg 6 seisukoha saamiseks Kiini külas Lõunapoolse 89901:001:2764 ja Põhjapoolse 89901:001:2762 katastriüksuste detailplaneeringu algatamise ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu koos eelhinnanguga¹. Detailplaneeringuga kavandatakse 12,8 hektari suurusele maa-alale päikeseelektrijaam, mis kujutab endast pinnasesse rammitud metallist tugivaiadele lõuna suunas paigaldatavaid päikesepaneele. Paneelid asuvad gruppides/moodulites, mis ühendatakse elektriablitega ning päikeseelektrijaam piiratakse aiaga.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS, Keskkonnaagentuur) andmete alusel ei asu detailplaneeringualal kaitstavaid loodusobjekte, kuid ala **piirneb Kuninga-Rimmu looduskaitsealaga (EELIS kood KLO1000729). Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta, säilitada ja taastada väärtuslikke metsakooslusi lähtudes** Vabariigi Valitsuse 26.02.2019 määruse nr 11 „Laane- ja salumetsade kaitseks looduskaitsealade moodustamine ja kaitse-eeskiri“ § 1 lg 2 p 1.

Lähtudes esitatud materjalidest ja teadaolevast informatsioonist, on Keskkonnaamet üldjoontes seisukohal², et planeeritava **tegevusega ei kaasne eeldatavalt KeHJS § 2² mõistes olulist keskkonnamõju ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik**. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik planeerimisseaduse § 126 lg 1 p 12 kohaselt detailplaneeringu menetluse käigus. **Siiski esitame eelhinnangu osas märkused, mille alusel palume eelhinnangut ja otsuse eelnõu täiendada:**

1) Eelhinnangus ei ole piisavalt käsitletud Lõunapoolse katastriüksuse raadamise võimalikku mõju piirnevale Kuninga-Rimmu looduskaitsealale. Looduskaitseala on moodustatud laane- ja salumetsade kaitseks ning kaitstavate metsakooslustega piirnevalt ulatuslikel aladel raadamine põhjustab servaeefekti ka kaitseala kooslustes. Planeeringualaga külgneval osal kaitsealast on nii looduskaitsealal väärtuslikku küpset metsa kui nooremaid metsaeraldisi. Siiski, arvestades, et planeeringuala ja looduskaitseala eraldab olemasolev teekoridor ning küpse metsaga külgneva ala puhul on tegu võrdlemisi hiljuti metsastunud rohumaaga (põhikaardil kaardistatud veel rohumaana), ei ole raadamisega kaasnev servaeefekti suurenemine määrava tähtsusega kaitseala kaitseväärtustele.

2) KSH eelhinnang käsitleb rohevõrgustiku temaatikat võrdlemisi pinnapealselt. Eelhinnangus lähtutakse sisuliselt üksnes arendusala pindalast ja paiknemisest looduskaitseala naabruses, kui hinnatakse, et arendustegevus ei ole vastuolus maakonna- ja üldplaneeringuga määratud rohevõrgustiku toimivuse tagamiseks seatud tingimustega. Peame vajalikuks, et antakse hinnang ala arendamise mõju

¹ „Põhjapoolse ja Lõunapoolse katastriüksuste detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhinnang“, koostaja Liisa Kaasik, Viljandi 2023

² Keskkonnaameti pädevusse jäävas osas

olulisuse kohta ka ulukite liikumiskoridoride läbilõikamise osas (roheline võrgustiku toimivust märkimisväärselt vähendav asjaolu). Soovitav on hinnangu koostamisel konsulteerida Viljandimaa Jahimeeste Liidu Heimtali jahipiirkonna esindajatega.

3) Eelhinnangus ei ole piisavalt käsitletud päikesepargi ala raadamise vastavust metsanduse üldistele eesmärkidele, samuti kavandatava tegevuse mõju kasvuhoonegaaside sidumisele ja heitele. Taastuenergeetika tarbeks (eelkõige tuuleenergia, kuid mitte ainult) raadamist ja selle kompenseerimist on muu hulgas analüüsitud Riigikantselei eestvedamisel koostatud [taastuenergia arendamise kiirendamise auditis](#) (sh lisa 8). Hetkel küll teadaolevalt õigusaktides raadamisele otseseid piiranguid ja asendusmetsastamise kohustusi ei ole, kuid Keskkonnaameti hinnangul ei saa pidada õigeks päikeseparkide rajamise tarbeks metsa raadamist. Antud juhul on olukorda mõnevõrra leevendav asjaolu, et arendusalal olev praegune metsamaa on osaliselt veel võrdlemisi hiljuti olnud rohumaad (st ei ole tegemist elustiku seisukohalt väärtuslikuma põlise metsamaaga). Seega, üksnes üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ energeetikavaldkonna eesmärkidega ei saa igasugust raadamist põhjendada, sest energiatootmise keskkonnamõju vähendamisel tuleb kaaluda ka alternatiive.

Täiendavalt toome välja soovitatavad meetmed mõju vähendamiseks:

- a) Võimalusel loobuda piirdeaedade ehitamisest ja asendada need hekkidega.
- b) Planeeritavad piirdeaiad peavad olema väiksematele loomadele (väike- ja pisiimetajad, kahepaiksed, roomajad) läbitavad. Selleks kas tõsta aia alumine serv maapinnast tervikuna 10-30 cm kõrgemale või teha aed piisava silmasuurusega võrgust (ca 10x10 cm), et kahepaiksed ja pisiimetajad läbi mahuvad ja jätta 10-50 m tagant maapinna lähedale ca 30x30 cm avaused jäneste ja teiste väikeimetajate läbipääsuks.
- c) Ehitada piirdeaiad üksnes teede, ehitiste ja lagealade poole. Metsaalade poole, kustkaudu inimeste pääs päikesepargi territooriumile on niikuinii raskendatud või ebatõenäoline, jätta piirdeaiad ehitamata, tagamaks loomade vaba pääs metsast päikesepargi alale toituma ja metsa tagasi.
- d) Taimestiku ja putukate mitmekesisuse tõstmiseks alal (putukatest tolmeldajad soodustavad ka ümbritsevate alade põllumajandust) on soovitatav päikesepargi alasid kas mõõduka koormusega karjatada või niita 1-2 korda aastas (mitte sagedamini). Niitmise korral on oluline niidetud hein alalt eemaldada, mitte purustada.
- e) Erinevad võtted päikesepargi loodussõbralikuks kavandamiseks on leitavad Keskkonnaameti tellimusel Tartu Ülikooli koostatud ülevaatest (Takkis, K. & Helm, A. 2023 "Päikeseenergiajaamade mõjust olulisematele elupaikadele, Ökosüsteemidele ja peamistele liigirühmadele ning Eestisse sobivad leevendusmeetmed. Ülevaade“, <https://keskkonnaamet.ee/media/5984/download>).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Siret Punnisk 512 8350 (keskkonnakorraldus)
siret.punnisk@keskkonnaamet.ee

Märt Öövel 5306 8315 (taastuenergeetika)
mart.oovel@keskkonnaamet.ee

Pauli Saag 5353 8356 (liigikaitse)
pauli.saag@keskkonnaamet.ee

Kai Kimmel 528 9685 (looduskasutus)
kai.kimmel@keskkonnaamet.ee